

MB-111

March-2022

M.Com., Sem.-I

**402 : Business Management
(New)**

Time : 2 Hours]

[Max. Marks : 50

- સૂચના : (1) વિભાગ-Iના દરેક પ્રશ્નોના ગુણ સરખા છે.
 (2) વિભાગ-Iમાંથી કોઈપણ બે પ્રશ્નોના ઉત્તર લખો.
 (3) વિભાગ-IIનો પ્રશ્ન નં.5 ફરજિયાત છે.

વિભાગ - I

1. (A) વહીવટી સંચાલન માટે હેનરી ફેયોલના યોગદાનને વિગતવાર સમજાવો. 10
 (B) બહુસાંસ્કૃતિકવાદનો અર્થ સમજાવી વ્યવસ્થાતંત્રીય સંસ્કૃતિમાં પરિવર્તન લાવવા માટેના નિર્ધારકોની ચર્ચા કરો. 10
2. (A) વ્યૂહરચનાનું અમલીકરણ શું છે ? વ્યૂહરચનાના અમલીકરણ માટે મેક્કિન્સે આપેલું 7S મોડેલ સમજાવો. 10
 (B) સોંપણી શબ્દની વ્યાખ્યા આપી, સત્તા સોંપવાના માર્ગદર્શક સિદ્ધાંતો જણાવો. 10
3. (A) અભિપ્રેરણા શું છે ? અભિપ્રેરણા અંગેની થિયરી - X અને થિયરી - Y સમજાવો. 10
 (B) નેતૃત્વ શું છે ? નેતૃત્વની સંચાલકીય ગ્રીડનો અભિગમ સમજાવો. 10
4. (A) અંદાજપત્ર દ્વારા અંકુશની પ્રક્રિયાની વિગતવાર ચર્ચા કરો. 10
 (B) MIS શબ્દ સમજાવી અસરકારક MIS માટેના તબક્કાઓ અને માર્ગદર્શક સૂચનો સમજાવો. 10

વિભાગ - II

5. સાચો જવાબ પસંદ કરો : (કોઈપણ પાંચ) 10
 (1) વૈજ્ઞાનિક સંચાલન હેઠળ કામના વૈજ્ઞાનિક વિશ્લેષણમાં _____ જરૂરી છે.
 (a) સમય નિરીક્ષણ (b) ગતિ નિરીક્ષણ
 (c) બંને (a) અને (b) (d) કાર્ય નિરીક્ષણ

- (2) કયા વિક્ષાને કાર્યાનુસાર વ્યવસ્થાતંત્રની હિમાયત કરી હતી ?
 (a) એલન (b) મેક્સ વેબર
 (c) એફ.ડબલ્યુ. ટેલર (d) ચેસ્ટર બર્નાર્ડ
- (3) વ્યવસ્થાતંત્ર એ _____ સિસ્ટમ છે.
 (a) ખુલ્લી (b) બંધ
 (c) કાયમી (d) સ્થિર
- (4) હેનરી મિન્ડ્રોબર્ગ દ્વારા સૂચવવામાં આવેલા સંચાલનની નિર્ણયાત્મક ભૂમિકાઓમાં શેનો સમાવેશ થતો નથી ?
 (a) આયોજક તરીકેની ભૂમિકા (b) સંકલન કરનારની ભૂમિકા
 (c) વિક્ષેપ સંભાળનારની ભૂમિકા (d) વાટાઘાટ કરનારની ભૂમિકા
- (5) કયા વ્યવસ્થાતંત્રને સરકારી વ્યવસ્થાતંત્ર તરીકે ઓળખવામાં આવે છે ?
 (a) રૈખિક વ્યવસ્થાતંત્ર (b) કાર્યાનુસાર વ્યવસ્થાતંત્ર
 (c) સમિતિ વ્યવસ્થાતંત્ર (d) મેટ્રિક્સ વ્યવસ્થાતંત્ર
- (6) માનવ સંસાધનની અસરકારકતાનું મૂલ્યાંકન કરવા માટેના 4C મોડેલમાં શેનો સમાવેશ થતો નથી ?
 (a) યોગ્યતા (Competence)
 (b) પ્રતિબદ્ધતા (Commitment)
 (c) ખર્ચ-અસરકારકતા (Cost-effectiveness)
 (d) માહિતી સંચાર (Communication)
- (7) વિક્ટર વ્રુમ દ્વારા સૂચવવામાં આવેલી અભિપ્રેરણાની થિયરી કયા નામે ઓળખાય છે ?
 (a) સિદ્ધિની થિયરી (b) નિષ્પક્ષતાની થિયરી
 (c) અપેક્ષાની થિયરી (d) જરૂરિયાતની થિયરી
- (8) નેતૃત્વ માટેની કઈ થિયરી સૂચવે છે કે, “નેતાઓ બનતા નથી જન્મે છે”.
 (a) લાક્ષણિકતા થિયરી (b) પરિસ્થિતિજન્ય થિયરી
 (c) ગ્રેટ મેન થિયરી (d) વર્તનલક્ષી થિયરી
- (9) અંકુશનું કાર્ય સંચાલનના બીજા કયા કાર્ય સાથે સીધો સંબંધ ધરાવે છે ?
 (a) વ્યવસ્થાતંત્ર (b) આયોજન
 (c) દોરવણી (d) સંકલન
- (10) ઈલેક્ટ્રોનિક ડેટા પ્રોસેસિંગ માટે કઈ પદ્ધતિનો ઉપયોગ થાય છે ?
 (a) છિદ્ર સાથેનું કાર્ડ (b) છિદ્ર સાથે કાગળની ટેપ
 (c) મેમ્બેટ (d) ઉપરોક્ત બધાં

MB-111

March-2022

M.Com., Sem.-I

**402 : Business Management
(New)**

Time : 2 Hours]

[Max. Marks : 50

- Instructions :** (1) All questions in Section – I carry equal marks.
 (2) Attempt any two questions in Section – I.
 (3) Q-5 in Section – II is compulsory.

SECTION – I

1. (A) Explain in detail contribution of Henry Fayol for Administrative Management. 10
 (B) Describe the term Multiculturalism. Discuss the determinants to change organization culture. 10
2. (A) What is Strategic implementation ? Explain McKinsey 7s Model for implementation of strategy. 10
 (B) Define the term Delegation. Which are guiding principles of delegation of authority ? 10
3. (A) What is Motivation ? Explain Theory – X and Theory – Y regarding motivation. 10
 (B) What is Leadership ? Explain Managerial Grid approach for leadership. 10
4. (A) Discuss the procedure of Budgetary control in detail. 10
 (B) State the term MIS. Discuss the stages and guiding principles for an effective MIS. 10

SECTION – II

5. Choose the correct answer. (any five) 10
 (1) Scientific analysis of work under Scientific Management requires _____.
 (a) time study (b) motion study
 (c) both (a) & (b) (d) work study

- (2) Which scholar introduced the functional type of organization ?
(a) Allen (b) Max Weber
(c) F.W. Taylor (d) Chester Bernard
- (3) Organisation is _____ system.
(a) an open system (b) a close system
(c) a permanent system (d) a stable system
- (4) Which is not included in decisional role of management suggested by Henry Mintzberg ?
(a) Role as Planner (b) Role as Co-ordinator
(c) Role as Disturbance Handler (d) Role as Negotiator
- (5) Which organization is known as government organization ?
(a) Line organisation (b) Functional organisation
(c) Committee organisation (d) Matrix organisation
- (6) Which is not included in 4C model to evaluate the effectiveness of Human Resource ?
(a) Competence (b) Commitment
(c) Cost-effectiveness (d) Communication
- (7) By which name motivation theory suggested by Victor Vroom is known ?
(a) Achievement theory (b) Equity theory
(c) Expectancy theory (d) Need theory
- (8) Which leadership theory suggests that "leaders are born not made." ?
(a) Trait theory (b) Situational theory
(c) Great Man theory (d) Behavioural theory
- (9) Controlling function is directly associated with which function of management ?
(a) Organising (b) Planning
(c) Directing (d) Co-ordinating
- (10) Which method is used for Electronic Data processing ?
(a) Card with hole (b) Paper tap with hole
(c) Magnet (d) Suggested all